

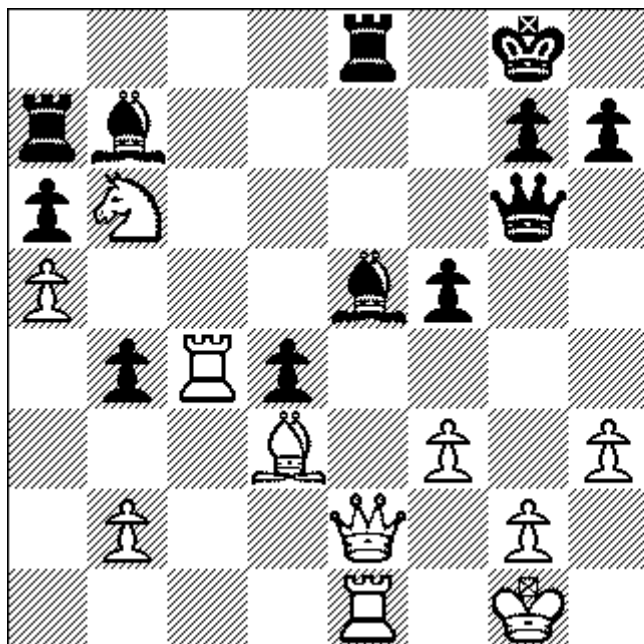
Variantenboom

Schaken wordt over het algemeen als een serieus spel beschouwd. Om een beetje leuk mee te doen op de schaakclub moet je aardig kunnen rekenen en wat theorie kennen. Dit is een kant van het schaken die mensen wel eens wat afschrikt. Het is belangrijk niet te vergeten welke andere elementen het spel heeft. De goede spelers voelen meestal juist aan in welke richting ze moeten denken. Verder moet je een beetje creatief zijn in het vinden van oplossingen. Op die manier kun je soms een variant vinden die tegen alle verwachtingen in een gewonnen stelling oplevert. De fraaie ontsnappingen die soms in stellingen verborgen zitten zijn kenmerkend voor het schaakspel. Om een partij tot een goed einde te brengen moet je dus een goed overzicht van het geheel hebben zonder de details te veronachtzamen.

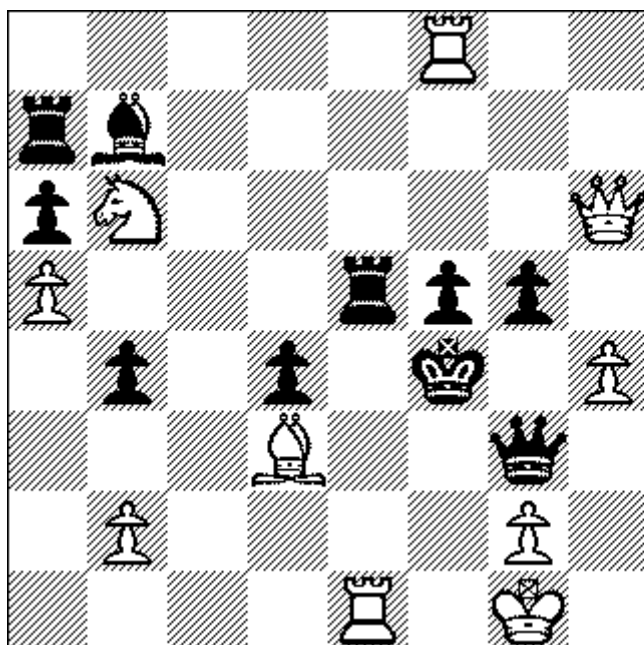
Een groot probleem tijdens een partij is het beoordelen van een variant. Zelfs als je iets helemaal hebt uitgerekend kan het nog onduidelijk zijn of de zet voordeel oplevert. Bovendien is het best mogelijk dat je een tegenzet van je tegenstander niet in je berekening hebt meegenomen. Om een variant goed uit te rekenen moet je niet alleen in de diepte kijken, maar ook in de breedte. Het ligt voor de hand dat het te veel tijd kost om alle tegenzetten te bekijken. Bij een diepe combinatie heeft de tegenstander meestal een beperkt aantal mogelijkheden: veel antwoorden zijn gedwongen. De grootste fouten ontstaan juist door er ten onrechte van uit te gaan dat de tegenstander maar een antwoord heeft op een zet. Op die manier kun je best diep combineren, maar het nadeel is dat je een heleboel zijtakjes van de variantenboom mist. Dit verschijnsel noemt men meestal 'tunnelvision,' wat letterlijk vertaald tunnelvisie betekent. Een mooi voorbeeld hiervan is te zien in het eerste diagram dat hoort bij de partij.

Aljechin-Bogoljubov

1.d4 Pf6 2.c4 c6 3.Pf3 d5 4.e3 e6 5.Ld3 Pbd7 6.Pc3 dxc4 (De meraner.) 7.Lxc4 b5 8.Ld3 a6 9.0-0 c5 10.a4 b4 11.Pe4 Lb7 12.Ped2 Le7 13.a5 0-0 14.Pc4 Dc7 15.De2 Pg4 16.e4 (Dit gaat wit voorlopig een pion kosten.) 16...cxd4 17.h3 Pge5 (Het lijkt erop dat wit nog op d4 kan slaan, maar dit is onverstandig: 18.Pxd4 Pxd3 19.Dxd3 Tad8 20.Le3 Pc5 21.De2 Lxe4 met opnieuw pionverlies en een erg onaangename stelling. Ook eerst ruilen helpt niet: 18.Pcxe5 Pxe5 19.Pxd4? Dd6 20.Le3 Pxd3 21.Dxd3 e5 met stukverlies.) 18.Pfxe5 Pxe5 19.Lf4 Ld6 20.Lxe5 Lxe5 21.Pb6 Ta7 (De vreemde stand van de toren gaat zwart opbreken.) 22.Tac1 Dd6 23.Tc4 f5 24.exf5 exf5 25.Te1 Dg6 26.f3 Te8? (Zie diagram. De zwarte lopers staan erg goed, maar na zwarts laatste zet heeft wit een sterk antwoord.)

27.f4 Dg3 28.fxe5 Txe5 (Even ziet het er slecht uit voor wit. Dxe5 kan niet wegens Dxg2#.)
 29.Tc8+! (Deze mogelijkheid had zwart niet verwacht.) 29...Kf7 (Na 29...Lxc8 30.Dxe5
 blijft wit een stuk voor.) 30.Dh5+ g6 (30...Kf6 verliest snel: 31.Tf8+ Ke6 32.Df7+ Kd6
 33.Dd7+ Kc5 34.Pa4#.) 31.Dxh7+ Kf6 32.Tf8+ Kg5 33.h4+ Kf4 (Na 33...Dxh4 ruilt wit
 weer af.) 34.Dh6+ g5 (Zie diagram. De zwarte koning heeft zich verstoppt. Wat doet wit
 daaraan?)

35.Txf5+! Txf5 36.Dd6+ Kg4 37.Lxf5+ Met damewinst. 1-0